

ELŐFIZETÉS:
 Egész évre . 6 ft.
 Fél évre . . . 3 ft.
 Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét illető küldemények a szerkesztőnek, anyagiak a laptulajdonosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ.
 egy 1 hasábos petit sor 10 kr.
 többszöri hirdetésnél olcsóbb.
 Nyitórésze 25 kr.
 Bélyegdíj minden hirdetésnél 30 kr.
 A hirdetések Bittermann Nándor könyv- és könyvnyomtatás és a szerkesztőnél fogadtatnak el.
 Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

A középosztály sorsa.

Zombor, 1899. október 19.

A társadalmi kérdések iránt való intenzív érdeklődés hazánkban lassu fejlődésben van, pedig nem lehet kétségbe vonni, hogy azon szociális jelenségek, melyek más államokban felderítve, tudományosan feldolgozva vannak, nálunk is mutatkoznak. Mindezen jelenségek között, magyar szempontból, bizonyára a középosztály sorsában mutatkozók köthetik le a közfigyelmet. A középosztály nemzeti jelentőségét éppen ez országban nem kellene hangsúlyozni, annyira kézen fekvő. Hisz a nemzeti egységnek, hogy a magyar politika legfőbb célját említsük, fejlesztője és viselője csakis a középosztály lehet.

Hogy ez osztály sorsa kedvezőtlen, erre a külföldön is csak hosszú idő múlva jutottak. A munkáskérdés dominált ott is. Hosszu idő-kön át a szociális kérdés alatt majdnem kizárólag csak ezen, a középosztályon alul levő réteg sorsa értetett.

Állami és társadalmi tevékenység célja ez osztály sorsának javítása volt. Minden igyekezet, erő efelé központosult. Csak később, mikor a tapasztalat megmutatta, hogy itt-ott a középosztály eldarabolódik, a modern termelési viszonyok a nagy tőkének, a központosításnak kedveznek, hogy a középosztály eddigelé kis, de legalább önálló elemei a proletáriusba süllyednek, meg-gazdagodott része pedig a vagyoni arisztokráciát gyarapítja.

E viszonyok közepett állott be ez évtized közepén némi fordulat a szociálpolitikai irányzatban s lett jelszó a „középosztályi politika“. E jelszóra hazánkban különösen szükség van. Mert míg külföldön a középosztály önálló gazdaság-szociális elemeit védeni s fentartani, addig nálunk ezeket előbb megteremteni kell. Lehetővé tenni, hogy a társadalom azon rétege, mely a szociális rendezettség föltétele, fejlődéské, léte anyagilag biztosítottassék.

Nagy, nehéz, de szükséges és háladatos munka. S a mi fő: sürgős is, mert a segítség égetőbb, mint más osztályoknál. Nem kell a többi osztályok helyzetét kiszínezni, hogy a középső réteget jobbnak lássuk. Kétségtelen azonban, hogy a magyar gyárilap munkásainak anyagi helyzete általában nem kedvezőtlen s minden-esetre kedvezőbb a kisipari segédmunkásokénál.

A parasztosztály helyzetére általában ugyanazt mondhatjuk, főleg a hol a földmivelés fizhető. A középosztályé azonban általában kedvezőtlen.

Középosztályunk mai összetétele is megmagyarázhatja e jelenséget. Eltekintve a földművelés középértékű, mely a modern átalakulást leginkább megszenvedte, a multból alig kaptunk polgári elemeket. Gyárilapunk nem volt, kereskedelmiünk is gyér s nem magyar. Csupán a kisipar-elem az, mely megmaradt; ennek is jelentékeny része nem magyar. Habár a magyarság ügyében lényegesen javult a helyzet, a kisiparos-osztály egy része tudvalevőleg a jelzett modern produkcionális viszonyok nyomása alatt szenved.

Az újabb alkotmányos korszak óta van keletkezében egy középosztály, mely azonban születése minden baját magával hozta az életbe. Középosztályunk egy nagy része a hivatalokba tódult, mely irányzat, sajnos, szerfelett erős nem kedvező a középosztály fejlődésére, melynek a függetlenség az alapfeltétele. Gyárilapunk meg sokkal kezdetlegesebb, kereskedelmiünk meg sokkal fejletlenebb, sem hogy egyfelől maga erőteljesen szaporíthassa a középosztályt, másfelől — és ez a nagyobb baj — viszonyai sokkal kezdetlegesebbek, sem hogy a középosztály többi fontos elemeit — ügyvédet, orvost, mérnököt stb. — ellátni s fentartani képes legyen.

Mezőgazdaságunk és fejletlen iparunk vajmi csekély részben tartja az értelmiségi keresetből élőket. Erre nézve jellemző, hogy míg az össznépeességnek 65 5%-ka esik az őstermelésre, addig az értelmi keresőknek csak 7-12%-a esik az őrjási néprétegre; hogy ez ország mezőgazdasága több mint másfél millió önállóval, csupán 9086 tisztelet és 128 mérnököt látott el (1890-ben) és a tiszték és mérnökök az önálló gazdák arányában 0 57%.

Jellemzi a helyzetet, hogy 4191 ügyvéd csupán 1362 jelöltet és 1148 irnokot volt képes elartani. A Tisza jobbpartján (21 várossal) 100 ügyvédre csak 27, balpartján (14) város csak 42 segéd jut.

Az orvosok helyzete közismert. A budapesti egyetem orvosi karán csapponó létszám már fokmérője a középosztály ezen rétege dezult helyzetének. Az orvosoknak közel fele — 2121 — hatósági szolgálatban áll, hogy megélhessen, mert nálunk 4026 lakos, ennyi esik átlag egy orvosra, nem képes ellátni e kar tagjait.

A 2401 mérnökkel magánmérnök csak 449 volt, a többi hivatalos kenyeret evett.

Ez egy pár igen jellemző adat, de eléggé megvilágítja a helyzetet, melynek javítása és irányítása a kormány és társadalom nagy és állandó gondját kell, hogy képezze. A társadalom önálló elemeinek beltartalma, anyagi helyzete éppen most emelkedett különös fontosságra. A német viszonyok is igazolják, hogy Marx és hívei korán huzták meg felette a lélekharangot, mert erőteljessége alig szenvedett csorbát, pedig a mai társadalmi rend összedőlöttét jószolgálták. Hisz jellemző, nem csak a szociáldemokrata felfogásra, de a középosztály helyzetére, hogy a szociáldemokrácia egyik legelőkelőbb szakirója szerint a honorácior-osztály (az ő szempont-jukból) nem kell törődni, mert ez osztály — anyagi alap és anyagi küzdőképesség nélkül — úgy is az uralkodó osztályokhoz csatlakozik, ezeket szolgálja eszével, tudásával, képességével.

Nálunk, említők, nagy nemzeti kérdés jelen-tőségével bír ez osztály sorsa. Hogy ez meg-javíttassék, első sorban anyagi életünk fejlődésén kell közremunkálni.

Tanítói gyűlés.

A bács kulavidéki róm. kath. tanító-egylet választ-mánya október 12-én Vajszkán tartotta gyűlését. Elnök Mladoniczky Vince megnyitójában meleg szavakkal üdvözlö a választmányt, sajnálkozását fejezi ki azon, hogy a kulai tankerület nincs képviselve. Ennek okát abban látja, hogy Vajszka kissé távol esik a kulai kerülettől, a hosszabb ut fáradságot okozhat csak vissza. Javaslata hozza azért, hogy jövőben a választmányi gyűlések is Hódásághon, mint a két kerület középpont-ján tartassanak meg.

Ezután következett a jövő közgyűlés tárgysorozá-tának megállapítása.

Mindenekelőtt az eddigi szokásokhoz és megállapodásokhoz képest, a sok ajánlatba hozott jeles pályázat el-közül a következő három pályakérdés fogadtatott el.

1. A gyermeki kedély és annak ápolása. (A mult évről fennmaradt tétel.)

2. Tekintve azt, hogy hazánk népképviseléssel bíró alkotmányos ország s hogy ennél fogva a polgároknak bizonyos érettséggel kell bírniok arra nézve, hogy alkot-mányos jogaikat mint saját, mint a baba java érdekében helyesen gyakorolhassák, fejtessek meg:

Tehet-e a népiskola valamit és miket arra nézve, hogy a nép alkotmányos jogait helyesen gyakorolhassa?

3. Sok tanfériu azon nézetben van, hogy a testi büntetés, mint az erkölcsi nevelés szempontjából káros fegyelmi eszköz az iskolából teljesen kiküszöbölendő,

A „BÁCSKA“ tárcája.

A csárdában sír a nóta...

A csárdában sír a nóta,
 Sír a nóta, kesereg,
 Jubász legény halvány arcán,
 Barna kis lány csókja nyomán
 Egy-egy könyecsepp leperog...

„Ne húzd cigány, ne zokogjon,
 Sírjon a dal fájva,
 Ne tudja meg az a kis lány,
 Mióta elbagyott csalán,
 A szívem mily árva!“

Herold Gyula Béla.

TUNISI ÉLMÉNYEIM.

Ira: Latinovits Géza.
 (Folytatás.)

A törvénykezési teremről több kisebb terem nyílik, melyekben értékes gobelinok függnek. Az egyikben láttuk Lajos Fülöp francia király gobelinból készült arc-képét. A mostani bey ósének adta ajándékba a király.

Több termen áthaladva elérkezünk a trónterembe, hol a bey kiballagásokat szokott tartani. A terem igen nagy terjedelmű. Középen patkóalakú ivezetű fülkében áll a trón, arab izlésű faragványokkal. Ettől jobbra és balra szintén egy-egy mór izlésű fülke nyílik.

A padló értékes keleti szőnyeggel fedve, az egész egy darabból szöve. A mennyezetet szép kiviteltü stucco borítja. Hatalmas kristály csillárok függnek alá a mennyezetről.

A falakat fehéres és fekete márvány borítja, diszes kiviteltü mozaik betétekkel.

A butorzat francia rococo izlést mutat. Valószínűleg kevés alkalma lehet a beynek e termet használni, nem igen jönnek látogatására idegen fejdelmek, mint azelőtt az elmúlt fényes napokban.

A palotában egy terem muzeummá van átalakítva, hol a közeli Carthagóból napfényre került phoeniciai régiségek őriztetnek.

Igen sok becses és értékes lelet látható ottan — a régészetre kiváló fontossággal bírnak — azonban kár, hogy minden rendszer nélkül össze vannak halmozva.

A teremnek a padlózata, melyben a leletek elhelyezést nyertek, Carthagóban kiasott mozaikkal van fedve.

A fejedelmi lakal összefügg a „Kassar Said“, a szerencse palotája; ebben laktak a bey hárembölgyei. Azonban rendkívül kevés gondot fordítanak az épületre, a régi fény és pompának csak nyoma látszik. Legjobb karban maradtak fel a remek stucco munkák a terem mennyezetén.

Nagy és diszes kertje volt a háremnek, egyes részei még most is ápolatnak, mint a narancs és bors-fák. Márvány medencék és szökőkutak hűsítették a levegőt, de ezek is félíg romban bevernek.

Ezzel körülbelül készen lennénk Bardóval, a hajdani dicsőséget most már csak a romok hirdetik.

Tunis várostól nem messze fekszik a hajdani bires Carthago, hol az ó-kor angolja, a phoeniciai vetette meg lábát és innét terjeszté világuralmát. Sajnos, a régi hatalmas városból alig maradt valamely emlék az utókorra, még a romok is eltűntek.

A mostani Malga helység mellett terül el a hajdani Carthago. Vasuton rövid háromnegyed óra alatt értünk a célhoz. Az állomástól néhány pernyi gyalogolás után eljutunk a hajdankor e nevezetes színteréhez.

Félszigeten állott a város, melyet egyfelől a tunisi öböl, másfelől a Földközi tenger hullámai nyaldostak.

A tulajdonképeni vár, a Byrsa a félsziget közepén állott, mintegy 70 méternyi magas dombon. Ha az acropolisról lepillantunk, látnuk hol lehetett valamikor a hadi és kereskedelmi kikötő. Az öböl e célokra felette alkalmas volt.

Vajmi kevés emlék maradt fenn azon dicső korszakból; mindössze ami még emlékeztet a multra, az a nagy vízvezeték nyoma, melynek irányát meg lehet állapítani.

Ezenkívül még láthatók azon óriási viztartók, melyekben várostrom idején a vizet összegyűjtötték.

Nincs semmi — semmi nem maradt a valamikor 700,000 lakost számláló városból.

Nem lehetetlen azonban, hogyha a francia kormány alapos és szakszerű ásátásokat végez, még igen sok nevezetes lelet kerül napfényre. Ez irányban még eddig vajmi kevés történt, itt-ott véletlenül reabukkantak tárgyakra, de azok sem kerültek egy helyre. Mindenesetre rendkívül hosszús és költséges lenne a rendszeres ásátás, mivel több mint kétezer éves törmelékelt kellene az utból eltávolítani.

A phoeniciai város helyén épült római telep már több régiséget szolgáltat. Ott van az acropolis alatt épült amphiteatrum félíg kiasott romja. Láthatjuk a Jupiter és Venus templom maradványait.

Ha az ember a törmelék között járkal, lépten-nyomon emlékre bukkan. Magunk is kikaptunk néhány szép mozaik darabot. Igazán kár, hogy az érdekes emlékek oly kevés gondozásban részesülnek. Talán ha majd a franciák a viszonyokat állandósítják, nagyobb súlyt fognak helyezni a történelmi nevezetesség Carthago műemlékeire.

A hajdani acropolis helyén jelenleg stylszerű katholicus templom áll, mely Lavigerie bírnok buzsóságának köszönheti létét, ki hosszús fáradozás után gyűjtötte össze az építéshez szükséges üszveget.

Azt hiszem felesleges Lavigerie érdemeit kiemelni, ki buzsó előharcosa volt az afrikai rabszolgakereskedés megszüntetésére irányult mozgalomnak, jobbara az ő érdeme, hogy a gyalázatos embervásár legalább nyiltan megszűnt.

Az általa alapított misszionárius szerzet, a Péres-blancs (fehér atyák), nagy eredményeket értek el a keresztény vallás terjesztése és a tanítás terén. Marsa mellett nagy kolostoruk létezik, melyben iskolát is tartanak fenn, melyet nemcsak a Tunisban lakó franciák gyermekei látogatnak, hanem az arabok is szívesen küldik gyermekeiket a jó hírnévnek örvendő intézetbe. Kiszámíthatlan batással van a tudós atyák önzetlen mtködése a jövendő arab nemzedék erkölcsi és értelmiségére.

mig más nevelők ellenkezőt állítanak, miért is fejtessek meg a következő tétel: „A testi büntetés az erkölcsi nevelés szempontjából.”

A 2-ik pályakérdésre Kanyó Ödön bacsujfalui tanító megjegyzi, hogy a kérdést valaki tán politikai izének is tekintheti, jó volna tehát záradékul még hozzátenni, hogy a szerző a tételt az iskola és a nevelés korlátai között dolgozza ki, kerülve minden pártpolitikát. — A választmány ezen záradékot nem látja szükségesnek, miért is a kérdést eredeti szövegében fogadta el.

A pályamunkák beiktatásának határidejéül február vége tűzött ki.

Meg lett állapítva ezután a nagygyűlés ideje és helye, mely 1900. év pünkösd utáni első csütörtökön Hódásághon fog megtartatni.

Ezután Leszmeszter Antal hódásághon tanító felveti a tanszerelárusítás kérdését s kéri azt a nagygyűlés tárgysorozatai közé felvenni. Tekintve, hogy a tanszerelárusítás a kalocsai Tanítók Háza javára több helyről nem megvetendő összeget hozott be, a javaslat köztetésben részestül s a nagygyűlésen leendő előadásával és a módzatok ismertetésével a javaslattevő bizott meg.

A választmányi gyűlés bezárása előtt szót kért még Kanyó Ödön bacsujfalui tanító. Bevezetést előhozta, hogy az ur Isten mennyire szereti a tanítókat, midőn azokat többnyire csak gyermekekkel áldja meg. Az anyagaikat azonban megvonván tőlük s csakugyan rájuk pászol ezen régi latin közmondás: „Quem Dei odere, paedagogum fecere.” Mig a gyermekek kicsinyek, kis gondot adnak az apának, azonban ezek korával, az apai gondok is nőnek. Lelki örömmel és elégedett megnyugvással végzi gyermekeinek tanítását, midőn mint legilletékesebb fórum meggyőződést szerez gyermekeinek szellemi tehetségéről. Csakhamar elszomorítja azon tudat, hogy az elemi iskola és az ő minden fáradozása nem adhat gyermekeinek megélhetési pályát. Megérkezik azon idő, midőn gyermekeinek további iskolázatásáról kell gondoskodnia, mert apai kötelessége ellen vétkeznek, ha szellemi tehetséggel megáldott gyermekeikről a további iskolázatást megvonja. Hisz apák vagyunk mi is — mondja — s más apákhoz képest mi is szeretni tudjuk gyermekeinket s arra törekszünk mi is, hogy gyermekeinkből a hazának és egyháznak hasznos polgárokat és fiakat neveljünk.

Igaz ugyan, hogy érsek atyánk, a ki az egyházmegye tanítóinak anyagi és szellemi érdekeit annyira szívén viseli, gondoskodik a tanítók gyermekeiről is, midőn oly fejedelmi bőkezűséggel Kalocsán a Tanítók Házát felállította és Beraner József fáradhatatlan buzgalmával a tanítók gyermekeinek abban kedves családi otthon szerzett. A kalocsai egyházmegye kath. tanítói érsektünk atyai gondoskodásából részben biztosítva vannak, hogy fiaik a középiskolát gondos felügyelet mellett végezhetik. De mi történik a tanító tehetségesebb gyermekeivel azután, ha azok az érettségét letették? Erről azok, kik nincsenek közelebből érdekelve, tán nem is gondolkoznak! Pedig ez adja a tanító apának a legnagyobb gondot, mert gyermekeinek eddigi iskolázatásában anyagiilag már is kimerült. Honnan vegye fiának az egyetemi tanulmányok folytatására a költségeket?

Mélyentiszelt választmány! 25 év óta fennáll Budapestén az országos tanügyi bizottság által a mag s kormány támogatásával létrejött Eötvös-alap. Ennek fő célja a vidéki tanítók egyetemre kerülő tehetséges gyermekeit támogatni és segélyezni. Ez évben létrejött már ott a Tanítók Háza is, melyben egyelőre 50 tanító fia kap elhelyezést, természetesen első sorban csak azon tanítók fiai juthatnak be, kik az Eötvös-alapnak régebbi idő óta tagjai voltak.

Nehogy a tanítóársak is, mint a felszólaló az eddigi mulasztást megbánják, melegen ajánlja, hogy a kertül minden tanítója lépjen be az Eötvös-alap tagjainak sorába. Egyszermind az alábbi javaslatot adja be, kérvén a választmányt, hogy azt a meggyőződést tárgysorozataiba felvenni sziveskedjék.

Javaslat. Mondja ki a közgyűlés, hogy a bacs-kalocsai kath. tanítóegyesület 200 korona befizetéssel, melyet 4 évi részletekben törleszt, testületileg belép az Eötvös-alap alapító tagjainak sorába.

A javaslat a tanítóknál nagy lelkesedéssel talált, melynek a nagygyűlésen leendő előterjesztésével a javaslattevő bizott meg.

A bennszülött arabok közül már többen be is léptek a szerzetbe. Magunk is láttunk néhány arab atyát, kikből hitbuzgó keresztények válnak.

A „Péres-blancs” szerzetesek hófehér öltönyben járnak, innét elnevezéstük. Fővegtül a kékbajtos tunisi fezt viselik.

Lavigerie bibornok teteme az általa emelt templom sirboltjában nyugszik; egyszerű márványlap őrzi a nemes emberbarát és a fenkölt szellemű főpap emlékét.

Lavigerie volt az első valóságos carthágói érsek, addig csak pusztá cimb gyanánt adományozták a pápák. A többi közt a mi halhatatlan biboros érsektünk Haynald is viselte e címet. Kárpótlásul adta IX. Pius pápa azon időben, midőn Erdély püspöki székét el kellett hagynia. Azonban a valóságos carthágói érsek nem bővelkedik földi javakban, mint például a mi kiftünösen situált püspökeink. Be kell érnie néhány ezer frank évi járadékkal.

A carthágói templomtól néhány lépésnyire — a magaslat legszebb pontján — kis kápolna áll, melyet szt. Lajos király emlékére emeltek a franciák 1830-ban. A kápolna terraszáról elragadó kilátás nyílik a tengerre és a messze kéklő hegységre.

A kápolna mellett a fehér atyák kis épületet emeltek, melyben állandóan két szerzetes tartózkodik, kik naponként misét szolgáltatnak a templomban és a kápolnában.

Egy termet a Carthago környékén talált régiségek megőrzésére rendeztek be. Már is telve az nagyértékű ritka régiségekkel, melyeket az atyák kiváló szakértelemmel csoportosítottak.

Látjuk ott a phoenicián edények, házi felszerelések és érmei gyűjteményét, továbbá a római korból származó leleteket. Előzőekny és tudományosan képzett szerzetes a legnagyobb szíveséggel szolgált részletes felvilágosításokkal.

Egy egész napot rászántunk a nevezetes Carthago megtekintésére; késő este térünk vissza Tunisba.

(Vége köv.)

Gyűlés után dr. Tumbász István plébános vendégszerető asztalához hivta meg a választmányt, melyen részt vettek Vajszka intelligenciájának kiválóbb tagjai is, hol izletes ételek, jó bor és felköszöntők sorozata mellett kedélyesen folyt a tarsalgás.

Ujdonságok.

Személyi hir. Mayer Béla egyházmegyénk főszentelt püspöke, rokonai látogatására néhány napig városunkban tartózkodott.

Személyi hir. Hofbauer István, a szegedi m. kir. honvéddandár parancsnoka és Barthaly Lajos, szabadkai m. kir. honvédezredes a tegnapiótt megtartott harcászati célövészet megszemlélésére városunkban tartózkodtak és a tegnapi reggeli vonattal Ujvidékre utaztak.

Kinevezés. Az igazságügyminiszter Szűcs Pál szegedi törvényszéki irnokot a zentai járásbírószághoz segédtekkönyvezetvé nevezte ki.

Kinevezés. Az igazságügyminiszter Tamás György zentai járásbírószághoz a nyiregyházi törvényszékhez segédtekkönyvezetvé nevezte ki.

Kinevezés. A zombori kir. törvényszék elnöke Kovács Pecska Lajos napidíjas szolgát III-ad osztályú hivataloszághoz nevezte ki.

Áthelyezés. Steinecker Gábor kir. főmérnök, a zombori m. kir. folyammérnöki hivatal főnöke, a szolgát érdekelében Budapestre helyeztetett át. A folyammérnöki hivatal ideiglenes vezetésével Kelő Mór kir. főmérnök bizott meg.

Áthelyezések. Az igazságügyminiszter ifj. Szűcs Pál bajai járásbírószághoz és Trapl István kulai járásbírószághoz irnokokat kölcsönösen áthelyezte.

Áthelyezés. Csicseri Orosz Árpád m. kir. honvédszázadosnagyt a 6. m. kir. honvéd-nyelvezetbe Zomborba helyezték át.

Pályázat. A Zenta városi rendőri főkapitányi állásra pályázat van hirdetve. Pályázati kérvények 2 hét alatt nyújtandók be.

Községjegyzői szigorlatok. Az idei községjegyzői őszi szigorlatok folyó hó 30. és 31. napjain fognak kettős szigorló bizottság előtt megtartatni. Harmadikán lesz az írásbeli, harmadnapján a szóbeli szigorlat.

Erdőőri szakvizsgák. Az erdőőri szakvizsgák vasárnap, hétfőn és kedden tartattak meg városunkban. A vizgára kilencen jelentkeztek, a kik közül hét képesített. Ez alkalomból városunkban időztek: Pitroff Kornél szegedi erdőfelügyelő, Teodorovics szegedi főerdész, Szecsey Lajos és Zsivánovics újvidéki főerdészek, mint a vizsgáló bizottság tagjai.

Szintársulatunk a Budapestén október 24-én kezdődő országos színészkongresszusra képviselőjének ismét dr. Pataj Sándort választotta meg. — A társulat most Szolnokon működik és november 15—20-ika közt kezdi meg előadásait Zomborban.

Végtárgyalás Mayer Károly Leó bűntényében. Érdekes bűnpert tárgyalt három napon át a zombori kir. törvényszék. Mayer Károly Leó volt zombori szolgabírószághoz irnok, a honvédelmi miniszter döntésének bevérsé nélkül, kivételes nőtllési engedéllyel látta el a házassaladó hadköteleseket, persze nem ingyen, hanem jó pénzért. Az ötvenhárom oldalra terjedő vádhatározat a bűntető törvénykönyv 400. §-ának első bekezdésébe és egy esetben a bűntető törvénykönyv 395. §-ába ütközött és a btkv. 400. §-ának második bekezdése szerint minőtllő közokirathamítás miatt helyezte vád alá Mayer Károly Leót. A panasz tárgyát képező esetekben Mayer aképen járt el, hogy mielőtt a kivételes nőtllési engedély megadatott, hamis szolgabírószághoz irnokot és hamis miniszteri számmal töltötte ki az úrlapot és ezt egyéb aláírandó ügydarabokkal a főszolgabíróhoz vagy szolgabíróhoz vitte be, a kik az úrlapot aláírták. A terhelt azt az eljárást is követte, hogy oly esetben, a midőn a kivételes nőtllési engedély megadatott, de erről a szolgabírói hivatal a közigazgatási bizottság által még nem értesítettet, a tudósítványt hamis számokkal — és pedig vagy csak szolgabírószághoz hamis számmal, vagy egyttal miniszteri hamis számmal ellátva — a szolgabírók valamelyike által aláíratva, vagy „a hivatalos másolat hitelessé” jelzéssel saját nevét írta a tudósítvány alá és azt ekként kiadta. Megállapították azt is, hogy oly esetekben, a melyekben a kivételes nőtllési engedély iránt kérvény be sem adatott, vagy a melyekben a folyamodó kérelmével a miniszterium által elutasítottat, a jelzett tudósítványt hamis számokkal kiadta és ezen tudósítvány felhasználásával az illető fél meg is nőtllt. Ezen szolgálatiért legalább 15 frtot szokott kérni a felektől, néha meg sürgetési díjként fogadta el a pénzt. — A tárgyalás napján az érdeklődő közönség a tárgyalási termet zsufoltság megtöltötte és dacára az óriási hőségnek, jobb ügyhöz méltó kitartással kísérte a végtárgyalást. A vádatanács a következőleg alakult meg: Elnök: Markovith Lajos dr. kir. törvényszéki bíró. Szavazó bírák: Kovácsics Cézár dr. és Szedressy Ödön. Jegyző: Grünér Fülöp dr. Ügyész: Mayer Károly. Védő: Káldor Gyula dr. fővárosi ügyvéd. — Lapunk zártakor a tárgyalás még folyik.

Elhunyt primadonna. Galyasi Paula, Deák Péter szintársulatának primadonnája Miskolcraon hirtelen meghalt. Az elhunyt művésznő egyike volt a vidék kedvenceinek. A megboldogult a zombori színháznak is kedvelt szereplője volt.

A szegényügy rendezése. A szegényügynek régen huzódó kérdése nyer legközelebb elintéztet. A belügyminiszteriumban ugyanis most dolgoznak egy javaslaton, a mely hivatra lesz a szegényügyet végleg rendezni. Rendeletet kapott valamennyi törvényhatóság, hogy az egyes vármegyék területén lévő szegényeket irják össze és a létszámot közöljék a belügyminiszterrel. Ennek elkészülte után fognak hozzá a szegényügy rendezéséhez.

Sajtótárgyalás. A héten ismét dolga akad az esküdtéknek. Sajtó utján elkövetett rágalmaszás vétsége miatt fogtak perbe egy szerb tanítót, akit pedig csak nemrégiben itél el hasonló vétség miatt a szegedi esküdtbírószághoz. Matkovits György a vádlott. Tanító Bács-Petrovosszélón. A panaszos pedig az ottani plébános Popovits Pántó. A tanító a Szabadkán megjelenő egyik szerb lapban támadta meg hevesen a plébánost, aki pedig erre bepanaszolta őt rágalmaszás vétsége miatt a szegedi kir. ügyészségnél. Az esküdttárgyalást október hó 23-án tartják meg.

A kötelező korona értékszámítás. A belügyminiszter 162,620. 1899. sz. a. a következő körrendeletet intézte az összes törvényhatóságokhoz: Az 1899. évi XXXVII. t. c. 2. §-a értelmében 1900. évi január hó 1-től kezdve az összes törvényhatósági és községi bevételek és kiadások korona értékben állapítandók meg és a számadások ebben az értékben vezetendők. Ugyanezen törvényeikk 3. §-a értelmében, továbbá a törvényhatóságok és községek felügyelete alatt álló vagy közcélokat szolgáló testületek, alapok, egyesületek, szövetkezetek és intézetek könyvei és számadásai korona értékben vezetendők. Ennélfogva tekintettel arra, hogy a törvényhatósági és községi (rendezett tanácsú városi) jövő évi, a fentebbiek szerint már korona értékben megállapítandó költségvetések tárgyalása már elérkezett, továbbá, hogy a számadási könyveknek a jövő évre szintén a korona érték szerinti elkészítése és berendzése iránt is előzetesen a kellő időben kell gondoskodni, fölhívom a törvényhatóságokat, hogy az ezen irányban szükséges intézkedések megtételét, ugy a saját belső és külső igazgatása és haztartása, mint a vármegyébe kebelezett községek (rendezett tanácsú városok) igazgatása és haztartása körében haladéktalanul rendelje el.

A vasuti kezelőnői állások. Értéstülünk szerint a kezelőnői állásokra a m. kir. államvasutaknál a régebbi folyamódások folytán előjegyzettek száma oly nagy, hogy ezen állások aránylag csekély számánál fogva, a beállható szükséglet évekre fedezve van. Minthogy ugy a kereskedelemügyi m. kir. miniszterhez, mint az állami vasutak igazgatóságához folyamódások folyton nagy számmal érkeznek, nevezett miniszter elrendelte, hogy mindaddig, míg a már előjegyzésben lévő jelöltek elhelyezést nem nyernek, a kezelőnői állásokra beérkező folyamódványok minden érdemleges tárgyalás nélkül folyamódóknak egyszerűen visszaadassanak. Ha pedig a már előjegyzett jelöltek elhelyezve lesznek, a további töresedések nyilvános pályázat útján töltessenek be. Ily körülmények közt bizonyára az illetők saját érdekében áll, hogy az előre látható céltalan kérvényezés költségétől és fáradtságától magukat megkíméljék.

Halálozás. Markovics Sándor, a szabadkai főgimnázium rajtanára, hosszas szenvedés után 44 éves korában meghalt. Temetése általános részvét mellett ment végbe. Özvegvet és három árva hagyott hátra.

Állami szubvenció a vidéki szinpadoknak. Körülbelül bizonyos már, hogy a vidéki szinpadokat is állami szubvencióval fogják segíteni, de ez csak a rendezésre váró szintgyi kérdések szabályozása után történhetik meg. Hogy a vidéki szinpadok ebben az ügyben a kellő javaslatokat megtehessek, a belügyminiszterium fölszólította az Országos Színész-egyesületet, hogy a megfelelő alapszabályokat kellőképen módosítsák. Eppen ezért október 24-én, 25-én és 26-án országos gyűlés lesz Budapestén, a hol minden vidéki szintársulat megbizottal képviselteti magát.

Kalap-utcai aszfaltozás. Zombor szab. kir. város törvényhatósági bizottsága közbírré teszi, hogy a kalap-utca a szöntai utól a zöldkert-utcaig terjedő részének aszfalt-gyalogjárdaival leendő burkolását elrendelő 140/kzgy. 99. számú határozat a kiadóban folyó hó 14-tól számított 15 napon keresztül közszemlére tétetett azzal, hogy ellene ezen határidő alatt felebbezéseket az érdekeltek a városi tanácsához benyújthatják.

Állami tisztviselők katonai kötelezettsége. A pénzügyminiszter felmerült kételek alkalmából kijelentette, hogy nemcsak a szorosán vett fizetésre, hanem a lakpénzre is kiterjed az az újabb minisztertanács határozat, mely szerint a katonai kötelezettségeik teljesítése céljából bevonuló póttartalékos állami tisztviselők, valamint az egyéves önkétesek, vagy a háromévi közös hadseregbeli, kétevi honvédségi s négyévi tengerészeti tényleges szolgálatra bevonuló állami alkalmazottak is nyole heti időtartamra illetményeik élvezetében maradnak. A bevonuló állami alkalmazottaknak tehát nyole heti időtartamra, vagyis két óra a lakpénzük is kifizetendő.

Vasárnap és a hivatalos órák. Anélkül, hogy valaki tulságosan vallásos, bigott lenne, lelki szükségét érzi annak, hogy legalább hetenként egyszer elmehessen az istenbázába. Ezt meg is teheti mindenki, csak a hivatalnok ember nem, mivel köti a hivatala. A miniszterünk, Baross Gábor gondoskodott a föld népéről, gondoskodott az iparos, a kereskedő osztályról, behozta a vasárnapi munkaszünetet. De már a hivatalnokokra nézve nem intézkedett, talán éppen azért, mert a miniszter kollegáival nem tudott erre nézve megegyezni. Ezért aztán a hivatalnoknak nincs megadva még a lehetősége sem annak, hogy vasárnap elmehessen a templomba. Az ország több vármegyéjében és városában mozgalom indult meg ebben az ügyben, a bajon segíten. A szomszédos Torontálmegye már határozatot is hozott, mely szerint vasárnap délelőtt a tisztviselő elmaradása meg van engedve. Ezzel adatott mód, hogy a tisztviselő is táplálhassa lelke legszentebb érzelmét: a vallásosságot.

A vakok érdekében. A közoktatásiügyi miniszter a vakok oktatása érdekében a következő rendeletet intézte valamennyi tanfelügyelőséghez: A vakokat gyámolító országos-egyesület azon nemes és pártolásra méltó célt tűzte ki magának, hogy a szerdtletlen vakok oktatására alapot létesítve, vidékenként oly internatussal kapcsolatos iskolákat állítsasson föl, a melyekben a szerdtlő vakok, elemi oktatást fognak nyerve. Az alap előteremtésének egyik módját adományok gyűjtése kell hogy képezze. E jótékony akciókat előmozdítani, abba a tanuló ifjúságot belevenni óhajtván, utasítom a tanfelügyelőséget, hogy a vezetése alatt álló állami és államilag segélyezett községi fiú- és leányiskolákban minden tanévnek egy, a tanfelügyelőség által meghatározandó napján a mondott célra az ifjúság között gyűjtést rendezzen. Wlassics Gyula s. k.

Utak kiépítése. Jó eszmét kíván megvalósítani dr. Balaton Gyula ó-becsei főszolgabíró, ki a vármegyei alispán elé azon figyelemre méltó javaslatot terjesztette be, hogy a törvényhatósági utak, mivel igen szélesek, felerészben veteményes kertnek, vagy herének bérletbe adassanak s az így befolyt jövedelem fordítottassék azon amortizációs kölcsön törlesztésére, melyből az utak kiépítetnek. Bizony itt az ideje, hogy a legnagyobb részben rosz utak jó karba hozassanak, mire nézve a nevezett főszolgabíró által felvetett eszme a leghelyesebb megoldási mód volna, a nélkül, hogy az adózó közönségre újabb közterheket kellene kiróni.

Köszönet. Zombor szab. kir. város törvényhatósági bizottsága 1899. évi október hó 23-án délelőtt 9 órakor a város háza nagytermében a következő tárgysorozattal rendes közgyűlést tart: 1. Polgármesteri jelentés. 2. A közigazgatási bizottság félévi jelentése. 3. A zombori iparosok árucsarnoka mint szövetkezet kérvénye a bajai-uti 11. sz. i. számú telek átengedése iránt (III-ik szavazás). 4. Dr. Mayer Nándor ügyvéd kérelme 180 □ öl városi maradványföld eladása iránt. 5. Az újonnan rendszerezett községi birói állásnak választás utján leendő betöltése. 6. Az országos kiadódó-egyesület megkeresése alapítványi hely létesítése tárgyában. 7. Temesvár szabad kir. város közönségének átirata az ottani siketnema-intézet segélyezése tárgyában. 8. A zombori sport-egylet kérvénye állandó évi segély megadása iránt. 9. A városi hajduk kérvénye 1900. évre drágasági pótlék megadása iránt. 10. A városi másodosztályú hajduk kérvénye javadalmazásuk felemelése iránt. 11. A házipénztár 1900. évi költségeloirányzata. 12. A nyugdíjalap 1900. évi költségeloirányzata. 13. A helybeli izraelita hitközség 1898. évi zárszámadása és 1899. évi költségeloirányzata. 14. A gazdasági és pénzügyi bizottság javaslata a városi épületben lévő 11. számú bolti helyiség bérbeadása tárgyában. 15. Az október hó 16-án tartott számonkérésék jegyzőkönyve. 16. A városi parkban építendő helyiségek tervrajza és költségvetése. 17. Soós Károly ajánlata a honvédelmi tanyára melletti árterzi kút furása tárgyában. 18. Dr. Zákó István és neje kérvénye a Konyovits Velimirovits-féle sikkasztási perből eredő s birtokukra bekebelezett zálogjog törlése iránt. 19. Stefanovits K. Uros kérvénye óvadéklevélnek kiadása s ingatlanára a város javára bekebelezett zálogjog törlése tárgyában. 20. Pakaski Mihály gyalogrendőr nyugdíjaztatása. 21. Kulits Márton végrehajtó kérvénye 150 frt fizetési előleg iránt. 22. Csupits József végrehajtó kérvénye 60 frt fizetési előleg iránt.

Községi és körjegyzők közgyűlése. A magyarországi községi és körjegyzők országos központi egylete folyó hó 16-án tartotta meg rendes évi közgyűlést Budapesten Pestvármegyei közgyűlési termében. Nagy számban jelent meg erre az alkalomra Magyarország jegyzői kara, úgy hogy a vármegye díszes nagyterme az utolsó helyig megtelt. 45 megyei egylet volt 58 egylet közül képviselve. Csupán még négy vármegyeben nincsenek a körjegyzőségek szervezve. Délelőtt 10 órakor nyitotta meg a gyűlést Kuncze Imre egyleti elnök. Örömmel jelenti, hogy öfelsége megengedte, hogy az egylet által létesítendő árvaház „Erzsébet királyné országos körjegyzői árvaház” nevet viselhesse. A közgyűlés állva hallgatta végig öfelsége legmagasabb elhatározását. Konstatálja, hogy immár 40 000 frtra gyűlt az összeg, a mit az árvaház alapítására szánnak. Hosszabb vita indult meg most arra vonatkozólag, hogy hol kezeljék az árvaházi alapot. Miután eddig minden alapítványt és adományt külön cím alatt kezeltek, egyszerűbb kezelés végett elfogadják a választmány javaslatát, hogy az egész alapot egy név alatt kezeljék. Kívánják, hogy az állami adók beszedését vegyék el a jegyzőktől, mert ők nem hivatalnokai az államnak. Nagy keretben tárgyalták ezután az elnökségnek a közigazgatás rendezése tárgyában szerkesztett emlékirat tervezetét. A választmány felirati tervezetét szótöbbséggel elfogadták. Nagy lelkesedést keltett Hegedűs István torontálmegyei anyakönyvi felügyelőnek beszéde, hogy tegyék össze filléreiket a jegyzők és állítsák fel a már 20 év óta vajdó árvaházat, ő maga részéről 100 forintot felajánl. Hegedűsnek jegyzőkönyvileg fejezte ki elismerését a közgyűlés. A közgyűlés a tárgysorozat több aprotabb pontját tárgyalta ezután, a mikben az elnökség javaslatát mindegyikben elfogadták. A közgyűlés délután két órakor véget ért.

Az egy forintos államjegyek beváltása. Zombor város tanácsától vettük a következő hirdményt: A cs. és kir. közös központi pénztár által kiadott és 1888. évi július hó 1-ről keltezett osztrák értékű egy forintos államjegyek beváltási határideje az 1894. évi július 24-én 55863. sz. a. kelt és a „Budapesti Közlöny” 1894. évi július hó 24-én megjelent 167. számában közzétett rendelet értelmében, folyó 1899. évi december hó 31-én lejár. Ezek az o. é. egy frtos államjegyek már csak 1899. évi december hó 31-ig fogadtatnak el a váltópénztári teendőkkel megbízott állami pénztáraknál és a cs. és kir. közös központi pénztárnál, más törvényes fizetési eszközökre leendő átváltás végett. Ez a körülmény azzal a figyelmeztetéssel hozatik tudomására, hogy 1899. évi december hó 31-ike után ezek az o. é. egy forintos államjegyek már nem váltatnak be, és ennek a határidőnek eltével az államnak az államjegyek beváltására vonatkozó kötelezettsége megszűnik.

A telepek váltója. Néhány év előtt Cservenka vidékéről több földmivesszaladot telepítettek Bosznia-ba, ahol ingyen földterületet kaptak s eredményteljesen gazdálkodtak is. Knizel János, Fuchs Sándor s Kriszt János közösen mivelték a rendelkezésükre bocsájtott földet s a gazdálkodáshoz szükséges eszközöket közösen szereztek be. Történt, hogy egy újvidéki gépgyárostól gazdasági gépeket vásároltak s az 1950 forint vételár részletekben törlesztették s váltót is adtak a cégnek. Mikor a törlesztés ideje elérkezett, Knizelt bízták meg, hogy fizessen 650 frtot s hozza el a lejárt váltókat. A 650 frtot kifizette s egy 1500 frtos és egy 450 frtos lejárt váltót is kapott. Amde ezeket a váltókat nem adta vissza telepeztársainak, hanem az egyiket Hellner Nándorra, a másikat Ries Jakab és társaira forgatta, akik aztán Fuchs Sándor ellen beperelték a váltót s a váltó összegét ingatlanaira be is tábláztatták. Erre Fuchs Sándor följelentette Knizelt s a budapesti büntető törvényszék Haupt bíró elnöksége alatt folyó hó 16-án tárgyalta a pört. A bizonyítás során több tanúnak kihallgatása vált szükségessé s a törvényszék Hodászy kir. altgyűjtes s dr. Keszi Antal védő kérelmére elnapolta a tárgyalást.

Tűz. Apatinban f. hó 17-én reggel fél 9 órakor Bald Károly kosárfonó nádas házában eddig ismeretlen okból tűz ütött ki, mely a házat, valamint a szomszédos nádas házat is az összes melléképületekkel együtt elhamvasztotta. A házak tűzkár ellen biztosítva voltak és ennek révén a kár legnagyobb részt megtértül.

Leesett a vonatról. Folyó hó 13-án a Szabadkáról reggel induló 908. sz. vonatról Csantavér és B. Topolya közt Dulity Mártonné szül. Szekenderovich Magdolna nevű szabadkai asszony leesett. Nevezett lát-szólag súlyos sérüléseket szenvedett és a közelben lévő Zobnaticza megálló órházba vitetett, honnan a 975. sz. vonattal Szabadkára és a kórházba lett szállítva.

Hirdetmény. Zombor szab. kir. város törvényhatósági bizottsága közbirri teszi, hogy a Flórián-utcából 116/3 □ méter utcauterületnek Szemző István és Hucok Vince részére tulajdonul leendő átengedését kimondó közgyűlési 1899. számú határozat a mai naptól számítandó 30 napon keresztül a kiadóhivatalban közszemlére tetétt azzal, hogy ellene ezen záros határidő alatt felebezését bárki a városi tanácsnál beadhatja.

Levélhordó-sztrájk Bács-Almásan. Nemcsak Párisban, hanem Bács-Almásan is kiütközött a levélhordó-sztrájk. A napokban dobszóval hirdettek pályázatot két ily állásra, természetesen 10 frt havibéért nem igen találkozik konkurrenz. A folytonos levélhordók változtatása által, mely postáink fokozódása miatt gyakran beáll, csak a közönség jogos igénye és érdeke van veszelgetve.

Különös hentes. Zentán Ecsegi Pál felsőhegyi embernek olyan különös passziója támadt, hogy a rossz gabékat összerette, leszurta, megnyuzta és a husukat a padlására aggatta. Különös foglalkozására a szomszédok jöttek rá arról a rettenetes büzről, ami Ecsegi padlásáról kiáramlott. A rendőrség intézkedett az üzlet beszüntetéséről. Hogy mit akart Ecsegi a lóhussal, az még ez idő szerint titok.

Ikrek, hármások és négyesek. A belügy-minisztérium a napokban egy kis statisztikai kimutatást tett közzé, amelyből a többek között azt is megtudjuk, hogy a mult esztendőben hány esetben születtek ikrek, hármások és négyesek. Amaz anyák, akik az ő férjeiket ikrekkel örvezdették meg, 9738 an voltak, vagyis elég szép számot képviseltek. Az ikrek között a fiúk a többséget képviselték. Hármásokkal az országot 91 anya ajándékozta meg s ezek a mamák is a fiúk előnyére szültek. Olyan asszony, akinek a gölya négy gyermeket hozott, 1898-ban csakis egy akadt. A négy gyermek közül egy fiú, három pedig leány volt. A négyesek tekintetében ez az év messze elmaradt 1897. mögött, amikor öt anya hozott életre négy-négy gyermeket. 1891. óta különben a harmadévi esztendő volt legjobbl a négyesekre, mert a vállalkozó természetű hölgyek akkor érték el a legnagyobb rekordot.

SZERELEM.

Megint csak egyetlen szót veszek a tollamra. Habozva ugyan, mert tartok tőle, hogy nagyon beleválasztottam ebbe a szegény naiv kis szöbe, melyet annyiféle forgattak, csépettek már, hogy alig-alig lehet hozzáfűzni egyebet banális frázisoknál.

Hanem azért mégis megkísértem — mivel még nem ment ki tökéletesen a forgalomból — egyet mást mondani róla; bár tudom, hogy helyén valóbb lenne ezen érzelem fokmérőiről: erős, nehéz Wertheimszekerények, telekkönyvek tartalomdus lapjairól stb. irni, melyek — már a mint a sors hozza — ébresztői vagy altatói az én kis szöcskémnek. Hogy mi a tulajdonképeni jelentősége, azt merész és bajos dolog volna általánosságban meghatározni, mert minden egyéneknek, minden korban más a véleménye róla.

Egy érettségire készülő fiatal embernek úgy tele van a szíve vele; mint egy vegyes holmiktól duzzadó zónapaktáska. Kénytelen belőle a fejébe is átápolni egy keveset. Ez a kevés azonban nem ritkán annyira elfoglalja az üres tért, hogy teljesen kiszorítja onnan a matheizist, mely aztán csak a bizonyítványban szerepel egy csunya ágas-bogas szám által képviselve.

Ebben az időszakban pattan ki a redőtlen homlokból az első isteni szikra, egy érzelmes lírai vers alakjában, melynek lábait, megesisik, hogy mankóra szorulnak, de hát ha az erény utja tövises, miért ne lehetne olykor-olykor a Pegazusé is döcögös?

Mire ezek az urak piros nyakkendői kötnek és megmonoklisodnak, többnyire elrepül minden egyéb fölösleges melléklet e szó mellől s megmarad pusztán csak szónak. Ezt a szót aztán divatos rácsosolással, ropogós r-ekkel török, zuzzák női fülek hallatára, mert azok előtt emlegetni még megkívánja a szokás. Természetesen gyakori használata dacára sincs előttük több jelentősége, mint a mennyi haszna tényleg a szemük előtt ülő monoklinak, melyet nem azért viselnek, hogy tisztábban lássák vele a világot. (Legfeljebb azért, hogy praktikus mamák port ne hinthessenek legalább a fél szemökbe.)

És ezek az elegáns urak, kiknek olyan pompás gondozásban részesül a fejük — kivülről, milyen szánó mosolyt szórnak arra az elkésett troubadurra, ki elég naiv azt állítani, hogy nem a telekkönyv, hanem a Malvin vagy Mici nagysám szívének mutató táblája legyen az irányadó azon az uton, melyen a házusalundó seladon szükség-szerinti gyors, vagy lassu tempóban tovább ballagjon.

Fényes lakkcipők nem is igen tévednek erre a mindinkább bemozosodó ösvényre, melyen utmutató a sziv s az elérendő kincs: vizontszerellem; ha véletlenül egy pillanatra megállanak a keresztuton, lázas sietséggel fordulnak meg s térnek át ama másikra, melyet tucatszámra taposnak szélesre s melyen aztán akár keringő lépésben haladjanak „aranyos” kiválasztottjukkal az oltárig, hogy hymen láncával összeköttesse.

Ezelőtt az a lánc rózsákból volt, ma már aranyból verik s házusalundó ifjaink realis nézete szerint annál könnyebb, minél súlyosabb, értékesebb aranyból kovácsolta össze a papa. Most veszem észre, hogy nem is annyira a szerelemlől, mint azokról beszéltek sokkal keserűbb hangon, mint a hogy a téma különben megkívánná; de szolgáljon mentségemül, hogy igazságokat mondtam s annak mindig van egy kis keserű íze.

Ellensúlyozásul elmondok egy kis szerelemlől szóló mesét a tündérek világából.

Magas bécek között, sötét mély völgyben, kis kecskenyáját őrizgetett egy pásztor. Ruhája tépett, boeszkora szakadozott volt. Szegénynek látszott, de arcán egy átsuhanó vonás azt mondta, hogy azért elégedett. A kis nyáját lassan kunyhója elé terelte s óvatos zajtalansággal nyitotta ki annak alacsony ajtaját, nehogy felköltse — ha talán alszik — azt a parányi lényt, kinek egy pár hét előtti megérkezése egy édes reményt változtatott valósággá.

Az alkonyi szürke leplett leterítette a kis kunyhó körül, az egyetlen ablakon alig szűrődik be egy kevés világosság.

Ajtó nem nyílt, ablak nem zörrent és mégis a kis kunyhó szokatlan vendéget lát. A pásztor család tágra nyílt szemekkel nézte a csodás jelenetet.

Egy gyönyörű nő áll a kis bölcső előtt, haja arany zuhatagként folyta körül gyönyörű tagjait, melyeket csilámló ezüstös ruha fedett, homlokra felétt haja aranyában káprázatos fényvel rezgett egy gyémánt csillag, az egész

jelenségből fényes világosság áradt és terjedt széjjel a szűk kis kunyhóban.

A kis fabölcsőben nyugvó piciség felnyitotta szemeit, apró kezeckéit hivólag tárta a nő elé s piros ajakával mosolyogni próbált.

— En tündér vagyok — szólalt meg erre a csodás jelenség, közelebb lépve a bölcsőhöz — eljöttem, hogy kis lányotokat megajándékozzam.

A pásztor a gyémántcsillagra nézett, felesége kíváncsian kutatótt szemével az ajándék után, a fényes ruha leomló redői között.

A tündér látta ezt, mosolygott és újra megszólalt: — Nem hoztam fényes kincset, az én ajándékom más — s a kis leány szívére tette habfehér kezét. — Adok neked nemes érzelmeket, ápolj szivedben a fenkölt gondolkodást — s egy csókot lehelt a gyermek homlokára.

A csalódott szülőkhöz fordulva így szólt:

— Tizenhat év múlva újra elővök két ajándékkal s helyes választása fogja elárulni, megőrizte-e leányotok mostani ajándékot — s azzal rejteljesen, megfoghatatlan, mint jött, eltűnt, elvive a fényt, helyet adva az éjszaka leboruló sötétjének.

Tizenhatodszor virult ki a kunyhó előtti fa e csodás esemény óta. Flória gyönyörű hajadonná serdült s tiszta szívének gyermekes, ártatlan kíváncsiságával várta a tündér eljöttét, kiről szülei annyit beszéltek.

A kecskéket gyakran Flórára bizta az öregedni kezdő pásztor s olykor egy ifju pásztor is segített őrizni és — mégis megesett, hogy a kecské a tilosba tévedtek.

A fa, mely a kunyhóra boritva lombos ágait, már hervadt szirmokat hullatott a földre s a tündér még mindig késett ígéréttel.

Egy napon megint Flóra őrizte a kecskéket a tőle elváthatatlan ifju pásztorral, ki Flóriának egy ismeretlen világról beszélt, midőn hátuk mögött halk ribbenés hallatszott. A tündér érkezett újra, magával hozva azt a fényes világosságot, mely táncolva rezgett körülötte a fák levelein s bevonta a Flóra tőde szép arcát is.

— Ime, elhoztam ajándékaimat, válassz!

Jobb kezében gyémántos korona fényelt, melynek hideg csillogásától hamar elfordította Flóra szemeit, hogy kíváncsian függessze a tündér bal vállán ropkódó két pillére. Az egyiknek szárnya hamvas arany, a másiké égszínkék, csodásan csillogó zománcal. Flóra a pilléért nyul, melyek barátságos ropkódással esalják az ifju pásztor felé s Flóra úgy örül, táncol ennek, észre sem veszi, hogy a tündér s a csillogó gyémántkorona nincs sehoh.

Az ifju pásztor s a szép Flóra egy pár lett s hogy boldogok voltak halálukig, az természetes, hisz minden mesének az a vége. En azonban megmondom az okát is: mert nem repült el tőlük a tündér ajándéka, a két pille, sem az aranyos szerelem, sem a kék szárnyu illúzió.

Nem csak a mesében, a valóságban is megtörtént az — persze régen — hogy koronákról mondtak le ezért a szóért: szerelem, hanem azóta nagyon megváltozhatott ennek a szónak a csengése, mert koronák ezreinek csengését kell kölcsön kérni annak, ki nem akarja, hogy visszhang nélkül hangozzék el.

S az én mesém két pilléje is feltámad olykor s belopódzik ábrándos leányszívembe, de a két pille letörött zománcu, roncsolt szárnynyal küzd az élet prózájának durva kezével, kevés szívnek van ereje életben tartani az aranyos pillét a — szerelmet.

Felolós szerkesztő:

Dr. BALOGHY ERNŐ,

köz- és váltó-ügyvéd.

Laptulajdonos és kiadó:

BITTERMANNÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

Med. univ.

Dr. FUCHS MÓR
specialista szemorvos

Zomborban, Széchenyi-körút 437.

néhai Teofánovics ügyvéd házában,

10-4

Dreher-féle sörrelaktárral szemben.

Rendel naponta d. n. 2-4 óráig.

1679. szám.

1899.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori tek. kir. járásbíróóság 1898. évi Sp. II. 325/3. számú végzése következtében dr. Baloghy Ernő zombori ügyvéd által képviselt Welzl Katalin zombori lakos-javára Mihályi Ernő és neje zombori lakosok ellen 43 frt 28 kr és jártékai erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás utján felülfoglalt és 1299 frt 50 kr-ra becsült butorneműek és zongorákból álló ingóságok nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a zombori tek. kir. járásbíróóság V. 1769/2. 1899. számú végzése folytán 43 frt 28 kr tőkekövetelés, ennek 1899. évi április hó 22-ik napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 23 frt 85 kr-ban bíróság már megállapított költségek erejéig Zomborban alperesek lakásán leendő eszközölésére 1899. évi október hó 27-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is fognak adatni.

Kelt Zomborban, 1899. évi október hó 17-én.

Cservenka Lajos,
kir. bir. végrehajtó.

Naponta
friss teavaj
kapható
1 forintért kilója
ENGEL és GOLDSTEIN
*—2 **üzletében Zomborban.**

6086. szám.
kig. 1899.

Pályázati hirdetmény.

O-Becse nagyközség elöljárósága részéről ezennel közbiré tétetik, hogy elbocsátás és lekötés folytán megüresedett egy gyalog- és egy lovasrendőri állásra ezennel pályázat nyitattik.

Felhivatnak a pályázni szándékozókat, miszerint sajátkezűleg irt kérvényeiket legkésőbb **folyo évi október hó 31-éig** ezen elöljáróságnál nyújtsák be s így a folyó évi szeptember hó 6-án 5187/kig. 1899. sz. a. egy gyalogrendőri állásra kiirt pályázati határidő is ezen időig meghosszabbítottatik. A kérvényben igazolni tartoznak, hogy:

- magyar állampolgárok;
- védkötelezettségüknek megfelelték, 24-ik életévüket betöltötték, avagy a 45-öt el nem érték;
- feddhetlen erkölcsűek s teljesen rovatlan előéletűek;
- teljesen egészségesek;
- irni és olvasni tudnak és a községben divó magyar nyelvet szóban és írásban bírják.

Ezen rendőri állásra való megválasztásnál elsőbbség adatik a nem helyben lakó vidékieknek, másodsorban az 1873. évi II. t. c.-ben kedvezményezett altiszteknek és kiszolgált állami csendőrségnek; harmadsorban a hadsereg és honvédségnél kiszolgált egyéneknek; negyedsorban az eddig minden kifogas nélkül rendőrségi szolgálatban, nem felelőségi minőségben alkalmazásban álló egyéneknek; végül előny minden körülmények között a szolgálati magyar nyelv szó és írásban való jártasság, valamint a nőtlenység.

A gyalogrendőri állással évi 300 frt fizetés, a lovasrendőri állással évi 300 frt fizetés és 150 frt lótartható átalány van egybekötve, mely összeg havonkénti részletekben és pedig utólag fizetetik ki a községi pénztárnál. A megválasztott rendőr köteles a szabályzat által megállapított egyenruhákat sajátjából beszerezni, a felszereléstől, fegyvertől, lőszertől azonban a község fog gondoskodni.

O-Becsen, 1899. évi október hó 11-én.

Mihály Sándor, **Gönczy,**
jegyző. bíró.

6902. szám.
tkvi 1899.

Árverési hirdetmény.

Az apatini kir. járásbíróóság mint telekkönyvi hatóság közbiré teszi, hogy a zombori kereskedelmi és iparban végrehajtható Katanity Tyira ó-sztapári lakos végrehajtást szenvedett ellen 300 frt tőke s járuléka kielégítése miatti ügyében az árverési vevő özv. Vujanov Zsivkóné szül. Katanity Mária veszélyére és bánatpénzének elvesztése mellett az ó-sztapári 59. sz. tjkvben A. I. 1., 4., 5. sor, 59. hr. sz. 15. ö. i. sz. ház, udvar és kert, 2242. és 2621. hr. sz. szőlő 1053 frt kikiáltási árban O-Sztapáron a község házában 1899. évi november hó 16-ik napján délelőtti 10 órakor bírósági végrehajtási árverés alá fog bocsátatni s a kikiáltási áron alul is el fog adatni.

Árverezni szándékozókat tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban a kikiáltott kezéhez letenni, vagy neki a bíróságnál előlegesen elhelyezett bánatpénzről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Vevő köteles a vételért három egyenlő részletben és pedig az első egy hó, a másodikat két hó, a harmadikat három hó alatt, mindig az árverés napjától számított 5% kamattal együtt a zombori kir. adóhivatal mint letétpénztárnál lefizetni s a vétel után járó kincstári illetéket viselni. A bánatpénz az utolsó részletbe fog betudatni.

Apatin, 1899. évi október hó 7-én.

Az apatini kir. járásbíróóság mint telekkönyvi hatóság.

3770. sz. kig. 1899.

Pályázati hirdetmény.

Ada községben lemondás folytán üresedésbe jött gyalogrendőri állásra ezennel pályázat nyitattik. Az állás javadalmazása havonként utólagos részletekben fizetendő évi 250 frt.

Felhivatnak mindazon magyar honosságú, katonai kötelezettségüknek eleget tett, irni és olvasni tudó pályázni óhajtok, miszerint sajátkezűleg irt pályázati kérvényüket a zentai szolgabíró-sághoz keresztlevél, katonai könyvecské, hatósági és orvosi bizonyítvánnyal felszerelve **1899. évi október hó 29-ig** annál inkább adják be, mert későbbben érkezők figyelembe vétetni nem fognak.

Kelt Adán, 1899. évi október hó 14-én.

Király Lajos, **Török Pál,**
jegyző. 2—2 bíró.

Előkelő hazai élet- és baleset biztosító-intézet
Zombor, Baja, Szabadka,
Zenta, Ó-Becse és Ujvidéken
előnyös feltételek mellett képviselőket és főügynököket keres.

Ajánlatok „Biztos jövő“ alatt e lap kiadó-hivatalába kéretnek. 2—2

1241. sz.
kig. 1899.

Pályázati hirdetmény.

Tiszakálmánfalva községnél lemondás folytán megüresedett községi gyalogrendőri állásra pályázat nyitunk. Felhivatnak mindazok, kik eme a község pénztárából havi utólagos részletekben kifizetendő évi 240 frt fizetéssel és egyenruházati járandósággal javadalmazott állást elnyerni óhajtják, a szabályrendeletben előirt módon felszerelt kérvényeiket a község elöljáróságánál **folyo évi október hó 25-ik napjáig** benyújthatják, mivel a később érkező folyamodványok figyelembe nem vehetők.

Erkölesi bizonyítvány a feddhetlen előélet igazolása végett és orvosi bizonyítvány, mely az egészséges testalkatot igazolja, a kérvényhez csatolandó.

Kiszolgált csendőrök és altisztek előnyben részesülnek.

Miután ezen gyalogrendőri állás kizárólag a sanaci területének őrzetére szerezetett, köteles leszen a megválasztandó gyalogrendőr a sanaci határrészen lakni. Tiszakálmánfalva, 1899. évi október hó 11-én.

Véninger Mihály, **Wurtz János,**
jegyző. 3—2 bíró.

Hirdetmény.

Van szerencsém a nagyérdemű község becses tudomására hozni, miszerint **Mindszentek napjára**

élővirág, ugy szárított virágkoszorúk

a legújabb s legdivatosabb kivitelben a legolcsóbb árak mellett nálam kaphatók.

Felhívom a nagyérdemű község figyelmét

sírdíszítésekre, továbbá pálmák, Ficusok, páfrányok s többféle szobanövényekre. Chrysanthemum (japánifajok) cserepekben, raiokolaciok, kerubberendezések, mindennemű csokrok, mint menyasszony és korszoruléány, alkalmi csokrok mindenkor s bárhova minden időben a legolcsóbb árak mellett szolgálhatok.

A nagyérdemű község becses pártfogását kérve, maradtam kiváló tisztelettel

Weiser János,
városi kertész.

3—2

Pályázati hirdetmény.

A rác-militicsi róm. kath. népiskolánál újonnan szervezett német-magyar tannyelvű férfitanítói állásra **1899. évi október hó 29-ig** pályázat hirdettetik. A tanítói állás javadalmazása 400 frt havi előleges részletekben, 50 frt lakpénz, esetleg szabad lakás, 50 frtnyi ötdéves korpótlék, mely 250 frt-ig emelkedhetik. Az ismétlő iskola ellátásáért külön díj nem jár. A megválasztandó tartozik az állást november hó 1-én elfoglalni, mely naptól fogva fizetése is folyóvá fog tétetni. — A szabályszerűen felszerelt kérvények **1899. évi október hó 29-ig** a rác-militicsi r. k. iskolaszékre címezve, főt. Garay József esperes-plébános urhoz Bács-Doroszlóra küldendők.

Rác-Militics, 1899. évi október hó 14-én.

2—2

A róm. kath. iskolaszék.

Csataalja község jegyzői iró-dájában egy a végrehajtói teendőkben jártassággal bíró egyén két havi időre foglalkozást nyerhet havi 25 frt fizetéssel. Bővebb felvilágosítás Szilvássy György jegyzőnél nyerhető. 3—2

10991. sz.
kig. 1899.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye bács-kulai járásába kebeleztet Kis-Kér községben lemondás folytán megüresedett s havi előleges részletekben felvehető 300 frt évi javadalmazással egybekötött irnok-végrehajtói állásra ezennel pályázat nyitok.

Felhívom az ezen állást elnyerni óhajtokat, miszerint kellően felszerelt kérvényüket hozzám **folyo évi november hó 10-ig** annál is inkább nyújtsák be, mert a később érkezettek figyelembe venni nem fogom. Bács-Kulán, 1899. évi október hó 4-én.

Dr. Széchenyi Tamás,
főszolgabíró.

3—3

Végladás.

Az üzlet teljes felosztása miatt

az összes árúk jóval
a bevásárlási áron alul
adatnak el.

ENGEL MÓR,
Zombor, Kossuth-utca.

6—5

Pályázati hirdetmény.

Csataalja községben elhalálozás folytán megüresedett községi gyalogrendőri állásra pályázat hirdettetik.

Felhivatnak mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket Csataalja község elöljáróságánál **1899. évi október hó 30-ig** annál inkább adják be, mert a később érkező kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Ezen állással a községi pénztáról havi utólagos részletekben fizetendő 300 frt évi fizetés van egybekötve, melyből a szabályszerű egyenruházatot a rendőr önmaga köteles beszerezni. Csataalja, 1899. október 14.

3—2

Az előjárók.

Vendéglő bérbeadás.

Zomborban, az apatini-utcában fekvő

„Fehér bárány“-hoz

cimzett

vendéglő

összes mellékkeliséggel együtt
folyo évi november hó 1-étől

bérbeadó. 3—2

Bővebb értesítés nyerhető SZTRILICH ZSIGMOND úrnál.

1078. szám.

kig. 1899.

Pályázat.

Krusevlya községben a lemondás folytán üresedésbe jött 200 frt évi havonkénti utólagos részletekben fizetendő javadalmazású rendőrzetű állásra alulírottak pályázatot hirdetnek.

Megjegyeztetik, hogy a képviselőtestület 26/1899. számú még törvényhatósági jóváhagyást igénylő határozatával az újonnan megválasztandó rendőrzetű részére a szolgálatba lépéstől kezdődőleg 250 frt évi fizetést állapított meg.

Felhivatnak tehát mindazok, akik ezen állást, mely a megválasztás után azonnal elfoglalandó, elnyerni óhajtják, hogy kellően felszerelt kérvényüket **folyo évi október hó 31-ig** alulírt község elöljáróságához nyújtsák be.

Kelt Krusevlyán, 1899. évi október hó 17-én.

Csihás József, **Matz Mihály,**
jegyző. bíró.

18762. sz.

1899. urb.

Idézési hirdetmény.

A szabadkai kir. törvényszék mint urbéri bíróság közbiré teszi, hogy dr. Kleuáncz György bajai ügyvéd által képviselt Kubatov Ignác és társai felperesek Aladzsis István és a többi összes Gara községbeli birtokosok, mint alperesek ellen Gara község határának urbéri tagosítása és járuléka iránt rendes keresetet adván be, a jegyzőkönyvi tárgyalásra **1899. évi november hó 7-ik napjának délelőtti 9 óráját** ezen kir. törvényszék pertárba kitűzte és hogy a kereset szerint ismeretlen örökösöknek, ugymint Dobler Ádám, ifj. Knipf János és Kubatov született Sibalin Marga ismeretlen örökösöknek, továbbá Gara község elöljáróságának 18376/1899. szám alatt beadott jelentése szerint időközben elhalt Klenáncz Józsefné szül. Kling, Raity Antalné és Wolfart Mátyásné szül. Turi ismeretlen örökösöknek, és az ugyanazon jelentés szerint ismeretlen tartózkodású Kubatov Jakab, Müller András, Müller Andrásné szül. Huber, Majsztrovits Antal, Schmarr Antal és Knipf Mátyásnének, valamint ezeken kívül is a többi ismeretlen vagy távollévő és ismeretlen tartózkodású érdekelteknek képviselésére ügygondnokul Farkas Zsigmond szabadkai ügyvédet kinevezte.

Egyszersmind felhivatnak az ismeretlen vagy távollévő és ismeretlen tartózkodású érdekeltek, hogy a részükre kirendelt ügygondnokot a célszerű védelemre nézve köllőleg utasítsák, vagy a bíróságnál más ügyvédet nevezzenek; ellenkező esetben pedig mindezek elmulasztásának következményeit maguknak tulajdonítsák.

Kelt Szabadkán, 1899. évi október hó 2-ik napján.

A szabadkai kir. törvényszék mint urbéri bíróság.

Dr. Fábrián, **Polgár,**
jegyző. 3—3 elnök.